

HABERLERDEKİ ÜNİVERSİTE 2022

MEDYA GÖZLEM RAPORU

SİVİL ALAN ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ

Yazan: Beyza Kural

Danışman: Burak Özçetin

Arşiv Tarama: Bora Akkızal

Hazırlayan & Yayımlayan: Sivil Alan Araştırmaları Derneği

info@civicspacestudies.org

<https://sivilalanarastirmalari.org.tr/>

İstanbul, Aralık 2023

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	02
GİRİŞ	04
I- HABERLERDE HEDEF GÖSTERME “DİN DÜŞMANLARI”	06
II- HABERLERDE HEDEF GÖSTERME “TERÖRİSTLER”	16
III-LGBTİ+ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK HEDEF GÖSTERME VE NEFRET SÖYLEMİ	24
IV- BARINMA HAKKI	35
V- “MAKBUL” EYLEMLER	48
VI- ADLÎ HABERLER HABERLER	56
VII- HABERLERDE HEDEF GÖSTERME GÖRSEL KULLANIMI	63
SONUÇ	70

SUNUŞ

Haberlerdeki Üniversite raporlarının ikinci dizisinin de sonuna geldik. Yaklaşık bir yıla uzanan süre içerisinde yedi ayrı rapor hazırladık. Hazırladık dediğime bakmayın, Sivil Alan Araştırmaları ekibi harika bir tarama ve derleme faaliyeti yürüttü ve sevgili Beyza Kural haberleri titizlikle analiz etti. Ben de bazı dokunuşlar ve yönlendirmelerde bulundum. Bu raporları çok önemsiyoruz zira dili ve dilin kullanımını, iletişimi, medyayı, basını önemli buluyoruz. Son yıllarda medya ile yan yana anılan kavramlara ve adlandırmalara bir bakalım: hakikat sonrası (post-truth), dezenformasyon, aşırı sağ, popülizm, tekelleşme, kutuplaşma, havuz medyası, iktidar yanlısı basın, ötekileştirme, düşmanlaştırma, komplo teorileri, sansasyon, dramatikleşme, popülerleşme... Liste uzayıp gidiyor ve bu listedeki her bir kavramla ilgili muazzam bir eleştirel literatür oluşmuş durumda. Keşke oluşmak zorunda kalmasaydı. Keşke medyanın siyasal, toplumsal, kültürel, siyasal hayat üzerindeki tahripkâr etkileri üzerine bu kadar çok yazmak, düşünmek zorunda kalmasaydık.

Haberlerdeki Üniversite raporu medyanın hal-i pür-melalinin öğrencilerin payına ne gibi sonuçları olduğunu ele alıyor. Toplumsal hareketlerin, demokratik oluşumların, gençlik hareketlerinin büyük bir hızla suçlaştırıldığı Türkiye’de üniversite öğrencilerinin haberlerde ne şekilde ele alındığına bakıyor. Raporun her bir bölümü hükümet yanlısı medyada üniversite öğrencilerinin ve üniversitelerin nasıl temsil edildiğini derinlemesine analiz ediyor. Ortaya koyduğu manzara ise hem demokratik bir kamusal hem de medya etiği açısından ziyadesiyle sorunlu ve kaygı verici.

Hazırladığımız rapor sadece hükümet yanlısı medyanın öğrencileri, üniversiteleri ve öğrenci eylemlerini nasıl çerçevelediğini ele almıyor. Aynı zamanda Türkiye’de basın ezici çoğunluğunun içerisinde bulunduğu yapısal, ahlaki, mesleki, insani krizi de gözler ortasına koyuyor. İletişim, nam-ı diğer *communication*, John Dewey’in deyişi ile şeylerin en muhteşemi. İçinde paylaşmak var, toplanmak, bir araya gelmek, ortaklık... Toplum dediğimiz şeyi oluşturan içerik aslında bahis konusu olan. İncelediğimiz haberlerde ne var? Din temelli düşmanlaştırma, cinsel yönelim ve kimlik üzerinden düşmanlaştırma, suçlulaştırarak marjinal kılma, katı bir biz ve onlar ikiliği üzerinden toplumu iki ayrı kutba bölme, ahlakçılık maskesi altında değersizleştirme. Yani incelediğimiz haberler ve haber kuruluşları sadece belirli bir toplum kesimini değil, bir fikir olarak toplumu hedef alıyor, toplum fikrinin altını oyuyor.

İsmi de fikri de çalışanları da umudu koruyup, büyütmemize vesile olan Sivil Alan Araştırmaları Derneği bu raporlarla ve diğer tüm çalışmalarıyla barış, demokrasi ve adalet dilini yaygınlaştırmaya çalışıyor. Hem derneğin hem de ülkenin demokratik seslerinin çabasına, yükün büyük bir kısmını yüklenen Beyza ile hazırladığımız raporlarla katkı verebildiysek ne mutlu bize. Dostluk ve dayanışmayla.

Burak Özçetin

GİRİŞ

Haberlerdeki Üniversite raporlarımızın bu ikinci dizisinde hükümet yanlısı medyada üniversite öğrencilerinin ve üniversitelerin nasıl temsil edildiğini derinlemesine şekilde ele alacağız. Haber söylemi ve haber çerçeveleri yapacağımız analizin kuramsal ve yöntemsel çerçevesini çizecek.

Çerçeveler insanların yeni bilgileri sınıflandırabilmek için başvurdukları görece istikrarlı ve toplumsal olarak paylaşılan kategori/sınıflandırma sistemleri olarak tanımlanabilir. İnsanlar bir yandan yeni bilgileri/haberleri bu çerçeveler içerisinde okurlar; medya da bilgilerin/haberlerin sunumunda çerçevelere başvurur. Çerçevelemek esasen seçmeyi ve önem vermeyi barındırır.

Peki haber bir meseleyi nasıl çerçeveler? Haberlerin sadece “haberdar etmediğini”, yoğun bir şekilde ideolojik metinler olduğunu biliyoruz. Haber metni bir konuyu sorunları tanımlayarak, sebep sonuç ilişkileri kurarak, ahlaki yargılarda bulunarak ve açık ya da örtük çözüm önerileri sunarak çerçeveler. Çerçeveleme analizi ile birlikte düşünülebilecek söylem çözümlemesi de metnin anlatı yapısını ve örgüsünün inşa ettiği anlam dünyasını çözümlemeyi hedefler.

Söylem şeyleri (toplumsal aktörleri ve özneleri de içerecek bir şekilde) sınıflandıran, adlandıran ve konumlandıran; bu şeylere dair bilgi üreten ve bu şeyler üzerinde iktidar ve sınırlama uygulayan kurumsallaşmış ve yerleşmiş konuşma ve ifade biçimleri (sadece dilsel değil, pratiklerde ve kurumlarda cisim bulan ifade biçimleri de) şeklinde tanımlanabilir. Farklı metinleri ve olayları kapsayan örüntülere, ortaklıklara, ilişkilere bakmaya başladığımızda incelediğimiz şey söylemdir. Söylem çözümlemesi metinde görünenin ötesinde sözcük, terim ve kavramların ürettikleri ilişkilere, tarihsel süreçlere ve paradigmaya bakar. Dil bir ideolojik/politik mücadele alanıdır ve içerik kadar biçim de önemlidir.

Bu raporda politik ve muhalif öğrencilerin “din düşmanları”, “teröristler” ve “sapıklar” olarak nasıl yaftalandıklarını, makbul üniversite öğrencisinin ve makbul politik eylemin nasıl tanımlandığını, barınma ve geçim hakkı talep eden öğrencilerin nasıl temsil edildiklerini, AKP’nin “üniversite mucizesi”ni ve adli haberlerde üniversite öğrencilerinin ele alınışını ayrı ayrı örnekleriyle inceleyeceğiz.

Hazırlayacağımız raporun demokratik ve katılımcı üniversite idealine katkı sunması dilediğiyle. Keyifli okumalar.

Burak Özçetin
Beyza Kural

BÖLÜM I: HABERLERDE HEDEF GÖSTERME “DİN DÜŞMANLARI”

Haberlerdeki Üniversite II raporu için A Haber, Akşam, Yeni Şafak, Takvim, Türkiye, Sabah, Yeni Akit, Milli Gazete’de 2022 yılında üniversite öğrencilerini içeren 300 haberi inceledik. Bu haberlerden öne çıkan, farklı kaynaklarda tekrar eden örüntüler hakkında raporlar hazırladık. Okumakta olduğunuz ilk raporumuz politik ve muhalif üniversite öğrencilerinin “din düşmanı” olarak yansıtılması hakkında.

Bu konuda 22 haberi yakından inceledik. “Din düşmanlığı” ana başlığı altında “dine hakaret”, dini aşağılama” vurguları öne çıktı. Bu haberlerde kimlerin hangi isimlerle, hangi eylemleri nedeniyle hedef gösterildiği, meşruiyet sağlamak için hangi vurguların tekrarlandığı alt başlıklarımız oldu.

Konu “din düşmanlığı” olduğunda haberlerde söz konusu olan din “İslamiyet” iken, bu düşmanlığa gerekçe kimi zaman bir şarkı sözü, kimi zaman bir performans, kimi zaman dersteki ifadeler oldu. Tanımlar öğrenciden “provokatör”e, akademisyenden “hadsiz”e değişti. Meşruiyet sağlamak için kullanılan adli süreç vurgularında sonucun beraat olması hedef göstermeyi değiştirmede. Hedef gösterilenlere karşı yapılan eylemler “meşru” tonlamayla haberleştirilirken, bu meşruiyet karşıtlık üzerinden sağlanmaya çalışıldı.

1. KİMLER HEDEF GÖSTERİLDİ?

İncelediğimiz haberlerin 22'sinde öğrenciler, akademisyenler ya da her iki grubun "din düşmanı" olarak hedef gösterildiğini gördük.

22 haberin sekizinde öğrenciler, 11'inde akademisyenler, üçünde her iki grup hedef gösterildi.

1.1. "DİN DÜŞMANI ÖĞRENCİLER"

Öğrencilerin hedef gösterildiği haberlerin büyük çoğunluğu bir etkinlikte şarkı söyleyen öğrencinin tekil olarak, ismine başlıkta yer verilerek hedef alınması şeklindeydi.

"Boğaziçi Üniversitesi provokasyonlarında elebaşı olan ****ten yeni skandal! Dini değerlerle böyle dalga geçti!", [Takvim](#), 23.05.2022

Bu haberlerde Boğaziçi Üniversitesine rektör atanmasının ardından başlayan eylemler sıklıkla “provokasyon” olarak vurgulandı. Hedef gösterilen öğrenci de bu eylemlere katıldığı için ayrıca hedef gösterildi. Haberler, öğrencinin şarkı söylediği anda dile getirdiği “Dikkat Allah konuşuyor” cümlesinin yer aldığı kısa videodan oluştu.

Bu konudaki haberlerden birine daha yakından bakalım. Başlıkta öğrencinin ismine yer verilerek “dinle alay etti”, “eylemlerin öncüsü dini değerleri hiçe saydı” ifadelerinin yer aldığı haber (a haber, 23.5.22) beş satırlık spot ve bir satırlık haber metninden oluştu.

Söz konusu haber metni “Boğaziçi Üniversitesi'ndeki eylemlerin öncü ismi, bu kez dini değerlerle alay etti” şeklindeydi. Altı satırda gelen hedef gösterme habere konu edilen video ve bu videodan alınan bir görüntü ile sitede yerini aldı. İsmi geçen öğrencinin öncü'lüğüne yapılan vurgu, yaşanan olayın tekil olmanın ötesinde tüm eyleme ve eylemcilere atfedilecek genellikte olduğunu anlatmayı hedefledi.

“Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde 'Kutsal İnek Bayramı' adı altında İslam'a hakaret edildi! Müslüman öğrenciler tepki gösterdi”,
[Takvim](#), 13.05.2022

Bunun yanında toplu etkinlikte tüm öğrencilerin hedef alındığı haberler de bu başlıkta karşımıza çıktı. Ankara Üniversitesi'ndeki geleneksel İnek Bayramı'nda bir öğrencinin imam kılığında yaptığı performans hedef gösterme haberlerine örnek oldu.

Takvim Gazetesi'nde 13.5.22'de yayımlanan üstteki haberde, imam kılığındaki öğrencinin videosu ve bu andan fotoğraflar “İslam'a hakaret” vurgusuyla sunuldu. Haber metninde “Öğrenciler”e karşı “Müslüman öğrenciler”in tepki gösterdiği üzerinden bir karşıtlık vardı. Bu haberlerde hem imam kılığındaki öğrenci ismiyle hem de etkinliğe katılanlar toplu halde hedef gösterildi.

İnek Bayramı'nın neredeyse 80 yıllık bir geleneğinin yepyeni bir olaymış gibi skandal tabiriyle haberleştirilmesi ve haberdeki diğer vurgular dikkat çekiciydi. “%99'u Müslüman bir ülke”, “ilerleyen yıllarda yönetim kadrolarında olma ihtimali bulunan” gibi ifadelerle devletin yönetim kademelerinde yer almanın gerekleri ile ilgili bir çerçeve sunuldu. Tepki gösterenlerin “Müslüman öğrenciler” olarak tanımlanması ise hem diğer öğrencileri antagonize etmesi hem de bir grup öğrencinin dini kimliklerine dair varsayımda bulunması açısından sorunlu oldu.

1.2. “DİN DÜŞMANI AKADEMİSYENLER”

Akademisyenlere yönelik haberlerin ise neredeyse tamamı dersteki beyanları üzerinden hedef gösterilen bir akademisyen hakkındaydı. “Peygambere hakaret” suçlamasıyla haberleştirilen bu metinlerde akademisyenin muhalif gazete Birgün’de de yazar olduğu sıklıkla vurgulandı.

“Rezil herif: Peygamber Efendimiz'e hakaret etti”, [Yeni Şafak](#), 14.12.2022

“Rezil herif” hakareti ile başlayan “haberde” akademisyenin ifadeleri “eşi görülmemiş bir alçaklık” olarak tanımlandı. Haberde sürekli olarak akademisyenin dine ve İslam Peygamberine hakaret ettiği söylenirken bu hakaretin mahiyetine dair çok az bir açıklama yer aldı. Düşünce, ifade, analiz özgürlüğü ve anayasa/uluslararası sözleşmeler ve mahkeme kararları ile güvence altına alınmış özgürlükler kapsamında değerlendirilebilecek ifadeler suç unsuru olarak tanımlandı. Haberlerde akademisyen “öğretim görevlisi” ve “Birgün yazarı” olarak tanımlanırken fotoğrafı da yayımlandı.

2. NASIL TANIMLANDILAR?

Hedef gösterilen öğrenciler ve akademisyenler haberlerde öğrenci ya da akademisyen oldukları belirtilse de onları tanımlayan tek kelime hiçbir zaman bu olmadı.

Özellikle öğrencilerin katıldıkları eylemler, hedef gösterilmelerini sürdüren sıfatlar olarak yer aldı.

Öğrencilere yönelik kullanılan ifadelerden bazıları şöyle:

- Boğaziçi eylemcisi,
- Provokasyonların elebaşısı
- İslami değerlerle alay eden provokatörler
- Hakaretçi solaklar

Haberlerde “öğrenciler” ve “Müslüman öğrenciler” ayrımı da karşımıza çıktı.

Türkiye'nin bürokratlarını yetiştiren önemli okullardan biri olan Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde 'Kutsal İnek Bayramı' adı altında İslam'a hakaret edildi. Yüzde 99'u Müslüman bir ülkede ilerleyen yıllarda yönetim kadrolarında olma ihtimali bulunan öğrencilerin bu hareketlerine Müslüman öğrenciler ise tepki gösterdi.

“Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde 'Kutsal İnek Bayramı' adı altında İslam'a hakaret edildi! Müslüman öğrenciler tepki gösterdi”,
[Takvim](#), 13.05.2022

Akademisyenlere yönelik “rezil herif”, “hadsiz”, gibi hakaret ifadeleri de kullanıldı.

Hadsizlere suç duyurusu! Müslümanlardan müptezellere karşı ortak tepki

“Hadsizlere suç duyurusu! Müslümanlardan müptezellere karşı ortak tepki”, [Yeni Akit](#), 21.12.2022

İBDA’cılardan hakaretçi solaklara müdahale

“İBDA’cılardan hakaretçi solaklara müdahale”, [Yeni Akit](#), 18.12.2022

Rezil herif: Peygamber Efendimiz'e hakaret etti

“Rezil herif: Peygamber Efendimiz'e hakaret etti”, [Yeni Şafak](#), 14.12.2022

3. NASIL “DİN DÜŞMANI” OLDULAR?

Haberlerde “din düşmanı” olarak hedef gösterilme sıklıkla “dine hakaret-saygısızlık” ve “peygambere hakaret” başlıklarında ele alındı.

Dine hakaret-saygısızlık suçlamasıyla ilgili haberlerde bir etkinlikte şarkı söylerken dile getirilen “Dikkat Allah konuşuyor” cümlesi, geleneksel “İnek Bayramı” içinde yapılan bir etkinlikte sarık ve cübbe ile yapılan performans öne çıktı. Bir akademisyenin dersteki sözleri ise “Peygambere hakaret” suçlamasıyla haberleştirildi.

4. HUKUKİ SÜREÇLER HABERLERDE NASIL YER ALDI?

Bu başlıkta incelediğimiz haberlerde “adli süreç” vurgusunun öne çıktığı da dikkat çekti. Sekiz haberde suç duyurusunda bulunulduğu, soruşturma açıldığı bilgileri başlıktan vurgulandı.

**"Hz. Muhammed'e hakaret"
soruşturmasında karar verildi! Dosya
Yıldız Teknik Üniversitesi'ne gönderildi**

“Hz. Muhammed'e hakaret' soruşturmasında karar verildi! Dosya Yıldız Teknik Üniversitesi'ne gönderildi”, [ahaber](#), 27.12.2022

Boğaziçi eylemcisi dini değerleri hedef aldı... Soruşturma başlatıldı

“Boğaziçi eylemcisi dini değerleri hedef aldı... Soruşturma başlatıldı”,
[Akşam](#), 23.05.2022

Hukuki süreçler, haberlerde hedef gösterilen kişilerin “suçluluğunu” destekleme amacıyla kullanıldı. Bu vurgu, hukuki süreçlerin takipsizlik ve beraat ile sonuçlanmasında dahi değişmedi.

İnek Bayramı nedeniyle hedef gösterilen öğrenci geçmiş yıllarda benzer eylemi gerçekleştirdiği için hakkında suç duyurusunda bulunduğu ancak beraatle sonuçlanan süreç, suçlayıcı dil yinelenerek haberleştirildi.

O PROVOKATÖR YİNE SAHNEDE

2016 yılında da benzeri yaşanan provokasyonun öncüsü yine ██████████
██████████ 2016 yılında da benzer eylemi gerçekleştirdiği için hakkında suç duyurusunda bulunan ve üniversiteden ceza alan ██████████ geçtiğimiz aylarda beraat etmişti.

“Ankara Üniversitesi'nde provokatörler yine sahnede! Dini değerlerle böyle alay ettiler”, [Akşam](#), 13.05.2022

Aynı şekilde akademisyene yönelik haberlerde de takipsizlik kararı “hakkında karar verildi” başlıklarıyla haberleştirildi.

“Hz. Muhammed'e hakaret ettiği iddia edilmişti: Akademisyen hakkında karar verildi”, [Yeni Şafak](#), 27.12.2022

Hukuki süreçlerle ilgili kullanılan dil, başlıklardaki vurgular hedef gösterilen kişinin “suçlu” olduğu, “zaten bu suç daha önce de işlediği”, “gereğinin yapılacağı” çerçevelerinde ilerledi. Yaratılan bu çerçeve, hedef göstermeyi meşrulaştırmaya çalıştı.

BÖLÜM II: HABERLERDE HEDEF GÖSTERME “TERÖRİSTLER”

Haberlerdeki üniversite raporuna muhalif öğrencilerin ve akademisyenlerin ne şekillerde hedef gösterildiğini, nasıl tanımlandıklarını, hangi tür ayrımcı ve dışlayıcı çerçeveler dahilinde ele alındıklarını sorgulayarak başlamıştık. İlk bölümümüzde de öğrenci ve akademisyenlerin “din düşmanları” olarak etiketlenmelerini sorunsallaştırmıştık. Bu bölümde ise hükümet yanlısı medyada sıkça karşılaştığımız “terör” ve “terörist” çerçevelerine değineceğiz.

Haberlerde en çok hedef gösterilenler yine öğrenciler oldu. Eylemci öğrenciler haberlerde neredeyse hiçbir zaman öğrenci olarak tanımlanmadı. Üniversite eylemleri haberleştirilirken temel karşıtlık “terörist” eylemciler ile “milliyetçi” öğrenciler arasında kuruldu.

Sadece öğrenciler değil, öğrencilerle dayanışma gösteren kişi ve kurumlar da terör etiketinden nasibini aldı. Öğrencilerin ve akademisyenlerin bu kadar kolay bir şekilde terör ve terörist terimleri ile yaftalanması iktidarın kendisine yönelen her türlü muhalefeti ve eleştiriyi terör faaliyeti ile özdeşleştirmesi ve kriminal bir aktivite olarak görmesi ile de uyumlu oldu.

1. KİMLER HEDEF GÖSTERİLDİ?

Üniversitelere dair haberlerde öğrenciler ve akademisyenler en çok hedef gösterilenler oldu. Sivil toplum örgütü temsilcileri, siyasetçiler ve siyasi partiler de öğrencilerle temas ettikleri yerlerden hedef gösterildi.

18 haberin 16'sında öğrenciler, 2'sinde akademisyenler "terör" vurgulu tanımlamalarla hedef gösterildi.

1.1. ÖĞRENCİLER

"Türk gençleri ODTÜ'deki skandala geçit vermedi! İftara dolu paçavra indirildi yerine Türk bayrağı asıldı", [ahaber](#), 11.11.2022

Öğrencilere dair haberlerde sıklıkla öğrenci topluluklarının da hedef gösterildiğini ve özellikle sosyal medya paylaşımlarının öğrencilerin hedef gösterilmesinde araç olarak kullanıldığını gördük. Öte yandan hedef gösterilen öğrencilere karşı açıklama yapan öğrenci toplulukları ile karşıtlıklar kuruldu.

Kimyasal silah iddialarına dair konuşan bir avukat hakkındaki haberde ise öğrencilik döneminde katıldığı basın açıklaması ve imza kampanyasına da haberde yer verildiğini taramalarımız arasında tespit ettik. Bu haber, öğrencilikte yaşanan kovuşturmaların daha sonra da hedef gösterilmeye gerekçe olarak kullanılmasına örnek oldu.

1.2. AKADEMİSYENLER

ABD'den Boğaziçi provokatörü akademisyenlere tokat gibi belgeler: Komiksiniz

Boğaziçi Üniversitesi'nde rektör atamalarına karşı başlattıkları eylemlerle karmaşa ve kaos girişiminde bulunan isimler destek de alamadıkları bu protestolarını halen belli çapta sürdürse de kamuoyunun desteğini alamadı. Söz konusu eylemlerin faili akademisyenlerin sözde dünyayı örnek göstererek sundukları verilerin de yalan olduğu ortaya çıkmıştı. Bu durum bir kez daha tescillendi.

“ABD'den Boğaziçi provokatörü akademisyenlere tokat gibi belgeler: Komiksiniz”, [Sabah](#), 30.12.2022

2022 yılında da Boğaziçi Üniversitesi'nde 900 güne varan direniş ve 600. güne uzanan nöbetlerle akademisyenler hedef gösterilmeye devam etti.

1.3. ÖĞRENCİLERİN DAYANIŞMA GÖSTERDİKLERİ

Öğrencilerin hedef gösterildiği haberlerde, destek eylemi yaptıkları isimler de hedef gösterilenler arasında yer aldı. Askeri operasyonlarda kimyasal silah kullanımı iddialarının araştırılması hakkındaki açıklamasının ardından bir süre tutuklu yargılanan Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı ile aynı konuda açıklamalar yapan Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili Sezgin Tanrıku, öğrencilerin konuyla ilgili astıkları pankart nedeniyle hedef gösterildikleri haberlerde yer aldı. Halkların Demokratik Partisi sıklıkla hedef göstermeye "gerekçe" olarak da kullanılarak hedef gösterilen siyasi parti oldu. HDP'li milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın Kürt öğrencilere yönelik saldırıyı değerlendirdiği açıklaması ise haberde "provokasyon" olarak tanımlandı ve hedef gösterildi.

Cumhuriyet Halk Partili Ekrem İmamoğlu'nun belediye başkanlığı yaptığı İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden verilen burs hakkındaki haber de öğrencilerin yanında siyasetçilerin hedef gösterilmesine örnek oldu.

2. NASIL TANIMLANDILAR?

ODTÜ'de PKK paçavralı gösteri

Haberi Paylaş:

AA yazdır

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde Devrim Yürüyüşü gerçekleştirildi. PKK sempaticileri, yürüyüşü PKK propagandasına çevirdi.

"ODTÜ'de PKK paçavralı gösteri", [Akşam](#), 28.05.2022

Akademisyenlerin suçlayıcı sıfatlarla da olsa akademisyen olarak yer aldığı haberlerde öğrencilere ise "öğrenci" denmekten imtina ediliyordu.

2.1. ÖĞRENCİLER

Öğrencilik dönemindeki faaliyeti nedeniyle hedef gösterilme haricinde 15 haber öğrenciler ile alakalıydı. Bu haberlerin sadece üçünde hedef gösterilen öğrencilerin öğrenci olduklarına dair ifadeler yer aldı. Bu yer alış ise öğrenciliklerini teslim eder yönden olmadı. Bunlar, “üniversiteli genç kız”, tırnak içinde kullanılan “üniversiteli öğrenci” ve “pkk sevici öğrenciler” ifadelerine yer veren haberlerdi.

Peki öğrenciler nasıl tanımlandılar? “PKK seviciler/sempatizanları”, “PKK yanlıları”, “Terör sempatizanı” en çok karşımıza çıkan tanımlama oldu.

Öğrenci toplulukları da öğrencilikle ilişiklikten uzak bir çerçevede “ODTÜ Forum isimli oluşum”, “Ankara Özgür Öğrenci İnisiyatifi’ isimli Twitter hesabı” gibi örneklerle kullanıldı.

Öğrenciler yargılandıkları davalara dair iki haberde ise “provokatör” ve “sanık-şüpheli” olarak tanımlandı.

Öte yandan haberlerde yer alan öğrenciler de vardı. Hedef gösterilen öğrencilerin astıkları pankartı indirdikleri belirtilen öğrenciler “Türk gençleri”, “Vatansever öğrenciler”, “Türkiye Gençlik Birliği (TGB) üyesi öğrenciler” ifadeleriyle haberlerde yer aldı.

2.2. AKADEMİSYENLER

Akademisyenlere dair haberlerde akademisyen oldukları belirtilse de sıfatlar ve devam eden cümleler bu vurgudan uzaktı. “Eylemci”, “Boğaziçi provokatörü akademisyenler”, “Eylemlerin faili akademisyenler” ifadeleri haberlerde yer aldı.

3. ÖRNEK HABERLER

Çalışmamızda karşımıza çıkan terör ve milliyetçilik vurgularının ağır olduğu haberlerde kimlerin hedef gösterildiğini, nasıl tanımlandıklarını gördük. Bu haberler öğrencilerin kampüse astıkları pankartta, Boğaziçi eylemlerine katılmaya, kampüste yapılan yürüyüşten sosyal medya paylaşımlarına değişti.

“Üniversite indirmedi biz indirdik”, [Yeni Şafak](#), 13.11.2022

“Üniversite indirmedi biz indirdik” başlıklı haberin bir duvarda söz konusu afişe yer veren fotoğraf ile aynı duvarda Türk bayrağı asılı ve üç erkeğin duvar üstünde durduğu anı gösteren fotoğraf yan yana sunuluyor. Bu haliyle haberdeki karşıtlık vurgusunu somutlaştırıyor. Haberdeki “ODTÜ Forum isimli oluşum” tanımlaması öğrenci topluluğunu meşruluktan ve öğrencilikten uzak bir nüansla sunuyor. Öte yandan “TGB üyesi öğrenciler” tanımı “gerçek öğrenciler” vurgusunu içeriyor. Öğrencilerin destek olduğu Korur Fincancı, Merkez Konseyi Başkanı olduğu Türk Tabipleri Birliği (TTB) ile aslında başkanı olmadığı HDP kriminalize ediliyor.

Haber içeriğinde yer alan “... propaganda faaliyeti yürütmek için okula dışarıdan birilerinin geldiğini belirtti” cümlesi de “dışarıdan gelenler” ifadesiyle pankartı asanın öğrenci olamayacağı vurgusunu yineliyor.

GÜNDEM

Boğaziçi Üniversitesi'nde eylemciye ders yok!

Boğaziçi Üniversitesi'ndeki eylemlere öncülük eden ve kadroları başka üniversitelerde olan 12 akademisyene bu yıl ders verilmedi. Üniversiteden yapılan açıklamada, “Bir grubun tahakkümünü devam ettirmek amacını taşıyan her türlü tutum ve davranış üniversite yönetimi tarafından engellenecektir” denildi.

Haber Merkezi — 00:00 . 7/09/2022 Çarşamba — Yeni Şafak

★ İLGİNİZİ ÇEKEBİLİR

Depremzede kız çocuğunu 'başörtülü' olduğu için okula almayan İsmail Samur hakkında mahkemeden skandal karar: Hakim kendisiyle çelişerek beraat verdi

Eskişehir'de başörtülü olduğu gerekçesiyle depremzede kız çocuğun...

“Boğaziçi Üniversitesi'nde eylemciye ders yok!” , [Yeni Şafak](#), 07.09.2022

Akademisyenleri “eylemci” olarak tanımlayan olumsuz vurgulu “Boğaziçi Üniversitesi'nde eylemciye ders yok!” başlıklı haber akademisyenlerin hedef gösterildiği haberlerden. Haberde akademisyenlerin üniversitede sürdürdükleri nöbetten fotoğraf kullanılıyor.

Üniversite açıklamasından fazlasına yer vermeyen haberde akademisyenler bu açıklamadaki ifadelerle tanımlanıyor. Akademisyenlerin isimleri sıralı liste halinde verilirken herhangi birinin açıklamasına rastlanmıyor.

BÖLÜM III:

LGBTİ+ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK HEDEF GÖSTERME VE NEFRET SÖYLEMİ

İlk iki bölümünde öğrencilerin gerçekleştirdikleri etkinlikler, düzenledikleri basın açıklamaları ya da katıldıkları eylemler nedeniyle sıklıkla “din düşmanları ve “terörist” olarak tanımlanarak hedef gösterilmelerine dair örnekleri inceledik.

Üçüncü bölümde ise doğrudan varoluşları üzerinden hedef gösterilen LGBTİ+ öğrencilere dair haberlere yakından bakıyoruz.

LGBTİ+ öğrencilere yönelik hedef gösterme içeren haberlerin neredeyse tamamının nefret söylemi de içeren haberler olduğunu gördük. İncelediğimiz 11 haberde bu hedef gösterme ve nefret söylemi “sapkınlık” ve “provokatör” tanımları ile yapıldı. Haberlerin bir çoğu LGBTİ+ öğrencileri bu şekilde tanımlayan grupların açıklamaları ile ilgiliydi. LGBTİ+ karşıtı grupların cümleleri haberlerde bolca yer aldı. LGBTİ+ öğrencilerin sözleri ise sadece bir-iki haberde hedef göstermenin parçası olarak karşımıza çıktı. Tırnak içinde Onur Yürüyüşü ve sayılı LGBTİ+ tanımlarına rastladığımız not edelim.

1. NASIL TANIMLANDILAR?

"LBT, LGB, LGBT, LGBTHDPKK..." Haberlerdeki Üniversite raporlarını hazırlarken karşılaştığımız örnekler kimi zaman biri tüm sessiz harflere basmış hissi uyandırıyor. Bu rapor için incelediğimiz örneklerin hepsinde "LGBT" ifadesi vardı.

Metinlerde iki kez "LGBT+", bir kez de "LGBTİ+" ile dahi karşılaştık. Örneğin;

- *İstanbul Üniversite'sinde yapılması planlanan LGBT+ pikniği öğrencilerin tepkisi üzerine iptal edildi. ([Yeni Şafak](#))*
- *İstanbul Valiliği, bugün Maltepe Miting Alanı'nda gerçekleştirilmek istenen 19. İstanbul LGBTİ+ Onur Yürüyüşü'ne izin vermediği. ([ahaber](#))*

Ancak bu kullanımların hiçbiri olumlu ya da nötr şekilde karşımıza çıkmadı. "LGBT" ifadesi "[LGBT'li sapkınlar](#)", "[LGBT tahriki](#)", "[LGBT kuşatması](#)", "[LGBT'nin provokasyon adresi](#)" gibi negatif, hedef gösterici ve nefret söylemi içeren söylemlerle sıklıkla kullanıldı. Bu tanımlamalara aşağıdaki bölümlerde yakından bakacağız.

Tek başına "LGBT" ifadesi kullanıldığında ya da "LGBT etkinliği", "LGBT eylemi", "LGBT pikniği" gibi başta nötr görünen söz öbeklerine rastladığımızda da tanımın negatiflikten uzaklaştığını söyleyemiyoruz. Bu gibi metinlerde haberin çerçevesi "sapkınlık" olduğu için görünmeyen nefret içerikli tamlamaların etkisi sürdü.

2. NASIL HEDEF GÖSTERİLDİLER?

LGBTİ+’lara yönelik haberlerin hepsinde ana tema “sapkınlık” oldu. Bunun yanında “provokasyon” ve “küresel çete” vurguları ile de karşılaştık.

LGBTİ+ öğrenciler bu temalar çerçevesinde nefret söylemi ile birlikte hedef gösterildiler. Metinlerde etkinlikleri düzenleyen öğrenci kulüplerinin isimlerine de yer verildi.

2.1. SAPKINLIK

"Sapkınların karşısında Millî Görüş gençliği var", [Millî Gazete](#), 17.06.2022

"Sapkınlık", "sapkınlar" haberlerde karşılaştığımız nefret söyleminde en sık kullanılan ifadelerdendi. Haberlerin hepsinde arama kutucuğuna "sapkınlık" yazdığımızda karşılık bulduk. 11 haberin 5'inde "sapkın" ifadesi başlıkta yer aldı:

- "AGD'den LGBT'ye karşı onurlu duruş: Sapkınlığa izin yok!" ([Millî Gazete](#))
- "Sapkınların karşısında Millî Görüş gençliği var" ([Millî Gazete](#))
- "AGD'nin fendi LGBT'li sapkınları yendi" ([Millî Gazete](#))

27

- “AGD'den sapkın oluşum LGBT'ye sert tepki: Dursun bu hayasızca akın” ([Milli Gazete](#))
- “AGD'den hükümete çağrı: Sapkın derneklerin faaliyetlerine son verilsin” ([Milli Gazete](#)).

Başlıkta yer verilmese de haber metinlerinde yer alan “sapkınlık” ifadesinin kaynağı 11 haberin 10'unda LGBTİ+'lara karşı çeşitli gruplar tarafından yapılan açıklamalardı. Haber çerçeveleri, LGBTİ+ karşıtı grupların açıklamalarını sahiplenerek aktardı ve alternatif görüşlere ya da suçlanan aktörlerin ifadelerine yer vermedi.

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde LGBT+ üyeleri tarafından 'onur haftası' için planlanan organizasyona pek çok sivil toplum kuruluşu 'Sapkınlığın karşısında fitratın yanındayız' başlıklı hazırlanan bildiriyle tepki gösterdi.

“İstanbul Üniversitesi'ndeki izinsiz LGBT eyleminde 26 kişi gözaltına alındı”, [Yeni Şafak](#), 18.06.2022

Yaklaşık 150 sivil toplum kuruluşunun katılacağı "Aileni ve neslini koru, sapkınlığa dur de!" mitingi, yarın saat 15.00'da Saraçhane'de başlayacak.

“Üniversiteye LGBT kuşatması: Küresel çetenin hedefi gençler”, [Yeni Şafak](#), 17.09.2022

Açıklamada; eşcinsellik gibi anormal bir olgunun etrafında inşa ettikleri sahte algılarla insanları kandıran, sönmeye yüz tutmuş saman alevi mesabesindeki **sapkın** örgütlerin mağduru oynamalarına izin vermeyeceklerini belirterek, "Eşcinselliğin bir **sapkınlık** olduğu hakikatini psikoloji, biyoloji ve tıp bilimleri başta olmak üzere tüm ilim dallarında anlatmaya, **sapkın** örgütlerin istismar ettiği çocuklarımıza terapi

"LGBT'nin provokasyon adresi Taksim! Devlete verdikleri süre dolmuş! Beyazıt'ta sapıklığa izin vermeyen STK'lardan yeni açıklama.",
[ahaber](#), 25.06.2022

Öte yandan bu ifadeyi haber metninde doğrudan kullanan örneklere de rastlandı: "Sapkınların pikniği iptal edildi" ([Yeni Şafak](#)).

2.2. PROVOKASYON, KÜRESEL ÇETECİLİK

"Provokasyon" ise "sapkınlık" vurgusunun ya-nında karşımıza çıkan bir diğer tema oldu. LGBTİ+ öğrencilerin Onur Ayı'na dair pikniği "provokasyon" olarak tanımladı.

İstanbul Üniversite İletişim Fakültesi önünde toplanan Müslümanlar, bugün yapılması planlanan LGBT etkinliğine izin vermedi. Konuya duyarlı vatandaşlar "Ülkemizde sapıklık istemiyoruz" sloganlarıyla kirliliği provokasyonu defetti.

"LGBT etkinliğine İstanbul Üniversitesinde geçit yok! "Ülkemizde sapıklık istemiyoruz", [ahaber](#), 17.06.2022

Bunun yanında “Küresel çete” ifadeleriyle “provokasyon” vurgusunu yükselten habere de rastladık. “Küresel çete” vurgusu, iktidar çevrelerinin müphem dış düşman tahayyülü ile de uyum içerisindedir. Buna göre, LGBT, ancak ve ancak Türkiye aleyhine girişilen küresel bir komplonun uzantılarından biridir.

GÜNDEM

Üniversiteye LGBT kuşatması: Küresel çetenin hedefi gençler

Gençler, üniversitelerde kurulan LGBT kulüpleri tarafından kuşatmaya alındı. Hem devlet hem özel üniversitelerde kurulan ve LGBT dernekleri tarafından fonlanan kulüpler öğrencilere, “akışkan kimliklerimiz” ve “üçüncü bir cinsiyet” adı altında LGBT’yi özendiren, üçüncü cinsiyete sürükleyen etkinlikler ve atölyeler düzenliyor.

“Üniversiteye LGBT kuşatması: Küresel çetenin hedefi gençler”,
[Yeni Şafak](#), 17.09.2022

3. KİMLERİN SÖZÜNE YER VERİLDİ?

İncelediğimiz haberlerin tamamında LGBTİ+’lara karşı açıklamalara yer verildi. Haberlerin ana konusu çoğu zaman LGBTİ+’ların düzenleyeceği bir etkinliğe karşı yapılan açıklamalar oldu.

"AGD'den LGBT'ye karşı onurlu duruş: Sapkınlığa izin yok!",
[Millî Gazete](#), 16.06.2022

LGBTİ+'lara yönelik açıklamalar çoğunlukla fotoğraf ve tam metin olarak haberlerde yer aldı. Açıklamaya katılanlardan demeçlerle de kimi zaman haberlerin zenginleştirildiğini gördük. Bunun yanında LGBTİ+ öğrencilerin sözlerine doğrudan hiçbir haberde yer verilmedi.

"AGD'den hükümete çağrı: Sapkın derneklerin faaliyetlerine son verilsin",
[Millî Gazete](#), 27.06.2022

İki haberde ise LGBTİ+ öğrencilerin sözleri deyim yerinde metne sızdı. 19. Onur Yürüyüşünün yasaklanmasına karşı yapılan açıklama metinde olmasa da görsel olarak bir haber içeriğinde yer aldı.

İSTANBUL VALİLİĞİ "ONUR YÜRÜYÜŞÜ"NE İZİN VERMEDİ

İstanbul Valiliği, bugün Maltepe Miting Alanı'nda gerçekleştirilmek istenen 19. İstanbul LGBTİ+ Onur Yürüyüşü'ne izin vermemiştir.

İstanbul Valiliği'nin paylaşılan açıklamasında şu ifadeler kullanılmıştır:

VALİLİĞE TANIDIĞIMIZ MÜDDET DOLDU!

Vali Ali Yerlikaya bu sırada "kadınların dışarıya bile çıkmasını yasaklamak isteyen" İsmailağa Cemaati liderinin cenazesindeydi. Yani halkı kin ve nefrete teşvik ettiği için önlem alınmasını istediğimiz güruh ile bir aradaydı.

Nefret kampanyalarının örgütlenmesine engel olmak bir yana çağrımıza en ufak bir tepki bile göstermeyen kamu kurumlarının ve devlet bürokratlarının bu nefret suçunun bir parçası olduğunu ve sorumlu olduğunu ilan ediyoruz.

İster polis ister örgütlediğiniz paramiliter güçlerden LGBTİ+lara ve İstanbul Onur Yürüyüşü'ne yönelik gerçekleşecek olan saldırının sorumlusu ve suç ortağı sizsiniz!

Buradan Türkiye halklarına sesleniyoruz:

Baskılar, tehditler bize viz gelir; biz lubunyalor en ufak bir çatlıktan bile nefes alır, varlığımızı şanlatırız, çünkü her yürüyüşümüz onur yürüyüşü bizim. Bu baskılara bir arada direndiğimizde olacakları ise hepimiz için için biliyoruz. İçimiz bir cesaret parıltısı bekliyor "artık yeter" demek, bir arada yaşamı mümkün kılmak için özgür ve eşit yaşamı savunan herkesle Direneceğiz Lubunya!

"İl sınırlarımız içerisinde provokatif eylem ve olayların meydana gelebileceği, açık yer toplantısına katılacaklarda dahil olmak üzere halkın huzur ve güvenliğinin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, genel sağlığın ve genel ahlakın, başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması, olası şiddet ve terör olaylarının önlenmesi, provokatif eylem ve olayların yaşanmaması için söz konusu açık yer

"LGBT'nin provokasyon adresi Taksim! Devlete verdikleri süre dolmuş! Beyazıt'ta sapıklığa izin vermeyen STK'lardan yeni açıklama", [ahaber](#), 25.06.2022

LGBTİ+ öğrencilerin üniversite yapmak istedikleri piknikle ilgili bir başka haber metninde ise etkinliğe karşı tehditler ve sonrası için önlem uyarıları “Beyazıt’ta LGBT tahriki” ([Yeni Şafak](#)) başlıklı haber metninde şöyle yer aldı:

- “LGBT’liler üyelerini ‘Beyazıt kimin ayol’ ve ‘Beyazıt’ı gökkuşağına boyamaya hazır mıyız?’ sloganlarıyla sosyal medyada örgütledi.”
- “Şeriatçı çetelerin tehdidi yüzünden piknik iptal edildi. Beyazıt çevresinde iseniz, ka-labalık gruplar halinde gezmenizi ve güvenli bir şekilde Beyazıt’tan ayrılmanızı tavsiye ediyoruz.”

4. NEFRET SÖYLEMİ NASIL KULLANILDI?

İncelediğimiz haberlerin tamamında nefret söylemi metinlerde yer aldı.

KaosGL’nin Medya İzleme Raporları’nda kullandığı nefret söylemi tanımına yakından bakalım:

Özetle bir kişinin cinsel yönelimi veya cin-siyet kimliği nedeniyle aşağılanması, dışlanması, yönelim veya kimliğin genel olarak kriminalize edilmesine, bunun günah olduğuna ve mücadele edilmesi gerektiğine, sapkınlık olduğuna, sapıklık olduğuna, aileyi zehirlediğine, gençleri ve çocukları zehirlediğine dönük istisnasız her türlü söylem, nefret söylemidir. (s.93)

Tanımın ardından metinlere biraz daha yakından bakalım. Haberlerin büyük çoğunluğu İstanbul Üniversitesi’nde düzenlenmek istenen Onur Pikniği’ne dairdi. Haberler, Onur Pikniği’nin öznelerindense bu pikniğe karşı yapılan açıklamaları haberleştirdi.

Yukarıdaki başlıkta ayrıntılı aktardığımız gibi bu haberlerin hepsinde cinsel yönelim ve cinsel kimlikler “sapkınlık” olarak tanımlandı.

Bu haberlerin ana konusu olan karşı açıklamalarda ise “[Kuran’da lanetlenen](#)” ifadeleri doğrudan metinde yer aldı. Günah ve din karşıtlığına dair vurgular ile yaratılan karşıtlık “[Müslümanlar](#)”, “[vatandaşlar](#)” ile “LGBT” ayrımı ile de kendini gösterdi.

Yapılan açıklamaların dışında haber metnindeki tanım ve cümleler de bu karşıtlığı devam ettirdi. Onur Pikniği’ne karşı yapılan açıklamaya dair haberde “Fakülte önünde toplanan çok sayıda Müslüman, LGBT etkinliğine karşı tepkilerini sürdürdü” ([Yeni Şafak](#)) ifadesi yer aldı.

Onur Pikniği’ne dair duyuruyu içeren “Beyazıt’ta LGBT tahriki” başlıklı haber metninde ise din karşıtlığı vurgusuna dair çerçeve için örnek bir cümle karşımıza çıktı: “Cuma namazından 1,5 saat sonra düzenleneceği açıklanan piknik, vatandaşları ayağa kaldırdı.” ([Yeni Şafak](#))

“İstanbul Üniversitesi’ndeki izinsiz LGBT eyleminde 26 kişi gözaltına alındı”, [Yeni Şafak](#), 18.06.2022

34

LGBTİ+'ların etkinliklerinin "izinsiz" olarak vurgulanarak kriminalize edilmelerine dair örneklere de rastladık. Onur Pikniği'ne karşı yapılan "Sapkınlığın karşısında fitratın yanındayız" başlıklı açıklamanın ardından pikniğin iptaline dair [haber](#) bu konuda iyi bir örnek olabilir.

Haber metninde, pikniğe karşı doğrudan "sapkınlık" diyerek nefret söylemi içeren açıklama ile ilgili "Fakülte önünde toplanan çok sayıda Müslüman, LGBT etkinliğine karşı tepkilerini sürdürdü" ifadesi kullanıldı. Devam eden cümlelerde ise Onur Pikniği'ne dair "Ancak izinsiz eylemi sürdürmek isteyen ve bir grup alanda taşkınlık çıkardı" denildi

Nefret söylemi "LGBT'ye geçit vermemek", "Sapıklığa izin vermemek" örneklerinde de olduğu gibi incelediğimiz haberlerin çerçevesini oluşturdu. Haberlerde "LGBT kuşatması" karşısında yerli ve milli ve erkeklerin aileyi, çocuğu en nihayetinde devleti savunduğu kurgu kendini yineledi.

BÖLÜM IV: BARINMA HAKKI

Başta İstanbul olmak üzere barınma krizi gitgide derinleşirken öğrenci eylemlerinin ana konularından biri de barınma hakkı oldu. Raporumuz kapsamında incelediğimiz haberlerde barınma hakkı ve öğrencilerin geçim dertleri en sık işlenen konulardandı. Barınma hakkına dair yapılan eylemlerin medyada temsiline odaklanan bu bölümde konuyla ilgili 44 haberi inceledik.

Haberlerdeki baskın tema; yeni açılan yurtlar, burs imkanları ve yasal düzenlemeleri siyasetçilerin sözleriyle veren “müjde” vurgusundan öğrencilerin sesine de zaman zaman yer veren barınma ve geçim derdine dek bir skalada değişti.

Öğrencilerin konuyla ilgili eylemlerine ya da haklarında açılan davalara yer veren haberlere rastlamasak da incelediğimiz haberlerde öğrencilerin sesine ya da yaşam koşullarına vurgu yapan metinlerle karşılaştık.

1. HABERLERDEKİ BASKIN TEMA NEYDİ?

Haberlerin neredeyse tamamında öğrencilerin barınma ve geçim sorununa birlikte yer verildiğini not etmekle birlikte bu yer verişin çerçevesinin ve tonun değiştiğini söylemek de mümkün.

İncelediğimiz haberlerin 27'sinde "müjde" vurgusu öne çıkıyor. Açılan yurtlar, yurt doluluk oranları, burs başvuruları, yüksek okul ve yurt ücretlerine yönelik düzenlemeler üzerine çoğunlukla siyasetçilerin beyanlarına dayanarak yapılan haberler bu kategoride yer alıyor.

Öğrencilerin artan barınma masrafları, yurtların koşulları, beslenmeye ayrılabilen kısıtlı bütçeler gibi konulara değinerek hazırlanmış, barınma zorluğu ve geçim derdine yer veren 13 haberle de karşılaştık.

Dört haber ise barınma hakkı üzerinden öğrenci, gazeteci ve siyasetçilerin hedef gösterildiği metinlerdi.

1.1. MÜJDE

Bakan Kasapoğlu, öğrencilere müjdeyi verdi: KYK burs rakamlarında devrim yapacağız

“Bakan Kasapoğlu, öğrencilere müjdeyi verdi: KYK burs rakamlarında devrim yapacağız.”, [Sabah](#), 07.12.2022

- “105 yeni yurt binası geliyor” ([Takvim](#))
- “Öğrencilerin Barınma Sorunu Çözülüyor” ([Sabah](#))
- “Maaş gibi burs! Üniversitede bu bölümleri seçen adaylara verilecek” ([Türkiye Gazetesi](#))
- “Bakan Kasapoğlu, öğrencilere müjdeyi verdi: KYK burs rakamlarında devrim yapacağız” ([Sabah](#))

Yukarıda verilen örnekler, öğrencilerin karşılaştığı barınma sorununa karşı tüm sorunları çözecek(?) *müjdeleri* duyuran metinler âdeta. Barınma sorununun ne olduğu ve buna karşı talepleri hatırlatmayan bu metinler, yeni yapılan yurtlar ile sorunun çözüleceği(?) vurgusunu yapıyor.

Sıklıkla sadece siyasetçilerin sözlerine yer veren bu haberlerde “müjde”ler; yeni yurtlar, burs duyuruları, özel üniversite ve yurtlara dair ücret düzenlemeleri olarak çeşitleniyor.

1.1.1. YURT MÜJDESİ

Yurt müjdelerini duyuran haberlerde dönemin Gençlik ve Spor Bakanı başta olmak üzere siyasetçilerin açıklamaları temel alınıyor.

**Öğrencilerin barınma sorununu çözecek adım!
105 yeni yurt binası geliyor! Gençlik ve Spor
Bakanı Kasapoğlu A Haber'de anlattı**

“Öğrencilerin barınma sorununu çözecek adım! 105 yeni yurt binası geliyor! Gençlik ve Spor Bakanı Kasapoğlu A Haber'de anlattı”
[Takvim](#), 12.09.2022

Üstteki haber -yine- Gençlik ve Spor Bakanı'nın yeni açılacak yurtlara dair açıklamalarıyla hazırlanmış. Bakan, Türkiye'nin öğrenci yurdu noktasındaki vizyonunu büyütme amacını anlatıyor. Açıklamasında Türkiye'deki yurt kapasitenin Avrupa'dakine kıyasla katbekat yüksek olduğu ifadeleri de yer alıyor.

Bakanın “Birileri başka senaryolarla yürüyecek ama biz eserler ve hizmetle yürüyeceğiz” ifadesi de bu metinde karşımıza çıkıyor. Barınma hakkına karşı yapılan eylem ve taleplere yer verilmeden Türkiye'nin başarısını vurgulayan bu metindeki cümle öğrenci eylemlerini kriminalleştiren bir çerçeve sunuyor.

Bu kategoride karşımıza çıkan bir başka haber ise bir üniversite rektörünün yurt yapımına dair açıklaması: “Rektör Özkan’dan öğrencilere yurt müjdesi” ([Sabah](#)) başlıklı bu haberde yeni yapılacak yurda ayrılan alanın büyüklüğü (10 bin metrekare) vurgulanıyor. “Öğrencilerin barınma sorunu çözülüyor” ara başlığının altında rektörün, bakanlığa yurt için tahsis ettikleri alan ve öğrencilerin barınmalarının çözülmesi gereken konuların başında olduğuna dair sözleri de yer alıyor.

Erdoğan'dan çalışan ve tatil yapmak isteyen öğrencilere müjde! Gençlere yurt otel

“Erdoğan'dan çalışan ve tatil yapmak isteyen öğrencilere müjde! Gençlere yurt otel”, [Türkiye Gazetesi](#), 27.06.2022

“Müjde” başlıklı son haber örneğimiz ise Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın bir açıklamasını temel alıyor: “Erdoğan'dan çalışan ve tatil yapmak isteyen öğrencilere müjde! Gençlere yurt otel” ([Türkiye Gazetesi](#)) başlıklı haber yurttaki çalışma alanında poz veren üç kadın öğrencinin fotoğrafı ile yayınlanmış. Erdoğan -habere yansıyan açıklamalarında- öğrencilerin yaz aylarında yurtlarda ücretsiz kalabileceğini anlatıyor. Hâlbuki Haziran 2022 tarihli bu haberden sadece sekiz ay sonra yaşanan depremde depremzedeler için boşaltılan ilk kurumlar yine öğrenci yurtları olmuştu.

1.1.2. BURS DUYURULARI

“Müjde” kategorisi altında yer alan diğer bir bölümü ise burs duyurularına ayırdık. Bu haberler “maaş gibi burslardan”, “göz açıp kapatana kadar hesaba geçecek binlerce liradan” söz ediyor. Lakin bu burslar için ön koşul olarak belli başlı bölümlerin seçilmesi ve belli vakıfların yurtlarına kaydolunması gibi kriterler de belirlenmiş.

Maaş gibi burs! Üniversitede bu bölümleri seçen adaylara verilecek

2022-07-26 16:47:00

“Maaş gibi burs! Üniversitede bu bölümleri seçen adaylara verilecek.”

[Türkiye Gazetesi](#), 26.07.2022

“Maaş gibi burs! Üniversitede bu bölümleri seçen adaylara verilecek” ([Türkiye Gazetesi](#)) başlıklı haber, Yükseköğretim Kurulu’nun (YÖK) yeni bölümler açması ve sanayi ile yaptığı protokoller sayesinde sağlanacak burslara yer veriyor. Haberde YÖK’ün “yerli ve millî insan kaynağı ihtiyacına yönelik olarak üniversitelerde yeni bölümler açtığı” belirtiliyor. Haberde üniversite amfilerinden fotoğrafların yanı sıra deste şeklinde banknotların görselleri de yer alıyor.

Nakit para görselleri başka haberlerde de karşımıza çıkıyor. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün sağlayacağı bursa dair "Göz açıp kapatana kadar 5.200 TL hesaplarda!" ([Türkiye Gazetesi](#)) başlıklı haberde de eldeki nakit para görseli kullanılıyor.

Göz açıp kapatana kadar 5.200 TL hesaplarda! Üniversite öğrencilerine 8 ay boyunca ödeniyor

Ekonomi

2022-09-17 09:47:17

Günümüzde artan eğitim masrafları nedeniyle üniversiteye giden öğrenciler bir hayli zorluk yaşıyor. Öğrenciler her ay yüksek masraflar altına giriyor. Bu yüzden burs fırsatları sık sık dikkat çekiyor. Geri ödemesiz burslardan faydalanan öğrenciler borçlanmadan rahat bir eğitim imkanı yakalıyor. Bu burslardan birisini de Vakıflar Genel Müdürlüğü sağlıyor. Yükseköğrenim öğrencilerine verilen burs 8 ay boyunca düzenli olarak ödeniyor. Ödenen miktar ise en az 5.200 TL olarak hesaplandı. Enflasyonun yüksek çıkması ve bu yılki KYK'nın artacağı düşünüldüğünde bu miktarın artacağı tahmin ediliyor.

"Göz açıp kapatana kadar 5.200 TL hesaplarda!",
[Türkiye Gazetesi](#), 17.09.2022

1.1.3. ÖZEL YURT VE OKULLARA ÜCRET DÜZENLEMELERİ

Vakıf üniversiteleri ve özel yurtlara yapılan “çağrılar” ise müjde kategorisinin son bölümünü oluşturuyor. Yükseköğretim Kurulu yetkililerinin vakıf üniversitelerine yaptıkları “indirim çağrıları”nın yanı sıra mütevelli heyetlerine yönelik “özen gösterme ricaları”nın da sıkça haberleştirildiğini görüyoruz.

YÖK Başkanı Özvar'dan vakıf üniversitelerine ekstra indirim çağrısı

“YÖK Başkanı Özvar'dan vakıf üniversitelerine ekstra indirim çağrısı”,
[Türkiye Gazetesi](#), 17.08.2022

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Yükseköğretim Meclisi istişare toplantısında YÖK Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar'ın sözlerini “indirim çağrısı” şeklinde başlığa taşıyan bir haber bu bölümde incelediklerimiz arasında.

Kürsüde yedi erkeğin bulunduğu bir toplantı görselinin yer aldığı haberde velilerden indirim yapılması taleplerinin alındığı ve vakıf üniversitelerine destek sağlanacağı, dolayısıyla üniversitelerin de ekstra indirim yapmasının faydalı olacağına dair Bakan Özvar'ın sözleri aktarılıyor.

16 Ağu 2022 - 17:50 - Eğitim

Vakıf üniversiteleri ücretleriyle ilgili açıklama

“Vakıf Üniversiteleri ücretleriyle ilgili açıklama”,
[Millî Gazete](#), 16.08.2022

YÖK Başkanı'nın aynı konudaki bir başka açıklaması diğer bir gazetede de nötr bir başlıkla aktarılıyor: “Vakıf Üniversiteleri ücretleriyle ilgili açıklama” başlıklı bu haberde YÖK Başkanı'nın öğrencilerin “bazı talepleri” olduğuna dair sözleri “İnşallah önümüzdeki günlerde bu konuda bir adım atacağız” cümlesiyle spota taşınıyor. Haberde görsel olarak ise YÖK logosu kullanılmış.

Bu bölümdeki haberler sıklıkla kurum yetkililerinin açıklamalarına doğrudan yer verirken ek bilgiler, ücretlerin durumu ya da öğrencilerin taleplerine dair malumata rastlanmıyor.

1.2. GEÇİM DİRDİ

- “Öğrencinin aylık maliyeti dudak uçuk-latıyor” ([Türkiye Gazete](#))
- “Öğrenciler eğitimden önce geçim derdinde” ([Millî Gazete](#))
- “1 menü söyleyip 3 öğrenci yiyor” ([Millî Gazete](#))

Baskın temanın “müjde”den uzaklaştığı haberlerde ise öğrencilerin geçimine, beslenmelerine, ev kiralalarına ve yurt koşullarına dair sorunlara işaret eden metinlerle karşılaşyoruz. Bu temadaki metinler, incelediğimiz kaynaklardan yalnızca ikisinde karşımıza çıktı: *Türkiye Gazetesi* ve *Millî Gazete*.

“Geçim derdi” temasında birleştirdiğimiz bu haberler aylık yaşam maliyeti hesaplarını, ev kiralamadaki zorlukları ve yurtların koşullarını gündem etmeleri bağlamında çeşitleniyor.

Bu bölümdeki 13 haberin 5’inde öğrencilerin sözlerine yer veriliyor. Bu haliyle, öğrencilerin sesinin en sık duyulduğu haberler de bunlar. Öğrencilerin yanı sıra uzman, emlakçı, spotçuların sözleri de haberlere temel oluşturanlar arasında.

Öğrencinin aylık maliyeti dudak uçuklatıyor

“Öğrencinin aylık maliyeti dudak uçuklatıyor”,
[Türkiye Gazetesi](#), 23.07.2022

“Öğrencinin aylık maliyeti dudak uçuklatıyor” ([Türkiye Gazetesi](#)) başlıklı haberde, tercih dönemi yaklaşırken ekonomik şartlarının üniversite adaylarını “kara kara düşündürdüğü” spotta vurgulanıyor. Haberde eğitim ve kariyer danışmanı bir isimle yapılan söyleşi yer alıyor.

Bir öğrenci evi ne kadara döşenir?

Eğitim
2022-09-24 05:42:30

“Bir öğrenci evi ne kadara döşenir?”, [Türkiye Gazetesi](#), 24.09.2022

“Bir öğrenci evi ne kadara döşenir?” sorusuna cevap arayan bir başka haberde ise İstanbul’daki spotçularla yapılan görüşmeler yer alıyor. “Spotçularda şu günlerde öğrenci hareketliliği var, esnafın yüzü gülüyor” cümlesiyle başlayan bu haberde öğrenci evi döşemenin maliyeti ve ücretsiz nakliyat gibi konularda öğrencilere yönelik tavsiyeler de yer alıyor.

20 Eylül 2022 - 04:30 - Eğitim GÜNCELLEME: 20 Eylül 2022 - 09:49

KYK’de koğuş sistemi!

Üniversite kazanan gençler, KYK yurtlarının barınma sorununa çözüm olmasını beklerken bu sene yeni bir uygulama ile karşılaştı... Yurt odalarında ranzalar artırıldı...

“KYK’de koğuş sistemi!”, [Millî Gazete](#), 20.09.2022

“KYK’de koğuş sistemi!” ([Millî Gazete](#)) başlıklı haber ise yurtların durumuna dikkat çekiyor. Yurt odalarında ranzaların artırılmasına dair haberde öğrencilerin bu duruma tepki gösterdiği belirtiliyor. Haberde öğrenciler ile birebir görüşmelere yer verilmiyor ama “Öğrenciler sosyal medya üzerinden gösterdikleri tepkilerde, yurt odalarını hapsedenlere benzetirken, yurt odalarından paylaştıkları fotoğraflar ile durumu gündeme getirmeye çalıştı” ifadeleri karşımıza çıkıyor.

2. KİMLERİN SESİ DUYULDU?

İncelediğimiz haberlerde en sık siyasetçilere, özellikle Gençlik ve Spor Bakanı'na, YÖK temsilcilerine ve rektörlere söz verildi. Siyasetçiler başta olmak üzere yetkili isimlere söz veren 16 habere karşı sadece sekiz haberde öğrencilerin sesi bir şekilde yer aldı. Bu haberlerin yalnızca dördü öğrencilerin sorunlarına dair öğrencilerden demeçler içeri-yordu. Öğrencilerin sözlerine yer verilen iki ayrı haberde ise öğrenciler hedef gösterilmişti. Bunların dışında kurum duyuruları ile esnaf, emlakçı, uzman demeçleri yer alan haberler da karşımıza çıktı.

“Müjde” temalı haberlerin hemen hepsinde ise siyasetçilerin başta olmak üzere resmî kişi ve kurumların açıklamaları haberleştirilmişti. Bu bölümde sıklıkla dönemin Gençlik ve Spor Bakanı'nın yurt kapasiteleri ve yeni yapılacak yurtlara dair açıklamaları karşımıza çıktı. Bakan, vakıf üniversitelerine indirim çağrısı yapan açıklamalarıyla YÖK Başkanı takip etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözleri ise “Gençlere yurt otel” müjdeli bir haberde karşımıza çıktı.

Siyasetçilere söz verilen haberlerden yalnızca Saadet Partisi Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın yazılı açıklamasını içeren bir haberde (Millî Gazete) öğrencilerin sorunlarına da değiniliyor. Karaduman'ın artan yurt fiyatları ve sınav ücretlerine sürekli gelen zamlar nedeniyle öğrencilerin büyük bir sıkıntı çektiğine dair yaptığı açıklama “Öğrenciler temel ihtiyaçlarını karşılayamıyor” başlığıyla yayımlanmış.

İncelediğimiz haberlerde öğrencilerin düşünceleri ya da talepleri karşımıza çok çıkmadı. Öğrencilerin genel olarak ne düşündüklerini de kapsayan cümleleri de kattığımızda yalnızca 10 haber sayabiliyoruz. 10 haberin sadece dördünde öğrencilerin belli sorunlara dair demeçleri hedef gösterilmeden yazılmış.

Ev kiralari artınca karavanda yaşamaya başladı: Aylık 750 TL ödüyor

“Ev kiralari artınca karavanda yaşamaya başladı: Aylık 750 TL ödüyor.”,
[Millî Gazete](#), 28.10.2022

Samsun’da ev kiralariinin yüksekliğine karşı karavanda yaşamaya başlayan bir öğrenci ile yapılan söyleşi ([Millî Gazete](#)) öğrencilerin ağızından sorunlarını dile getiren haberlere bir örnek.

Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Okan Gaytancıoğlu’nun öğrenci evi ziyaretine dair yapılan haber de öğrencilerin sözlerini doğrudan aktaran haberlerden biri. “Üniversite öğrencisi: 1 peyniri 3’e bölüyoruz, bu durumdan utanıyorum” ([Millî Gazete](#)) başlığıyla verilen bu haber, öğrencilerin açıklamalarından oluşuyor. Nitekim haberde beyanlarına yer verilmiş öğrencilerin tamamı erkek.

İYİ Parti’nin Meclis grup toplantısında kürsüye çıkıp “Barınamıyoruz!” diyen öğrencinin sosyal medyada paylaştığı yurt dışı gezisi fotoğraflarına yer verilen bir haberi ([Yeni Şafak](#)) ve gazeteci Nevşin Mengü’nün yurtlarda yatak olmadığına dair bir öğrencinin açıklamasını paylaştığı mesajları içeren bir diğer haberi ([Yeni Akit](#)) hedef göstermeye örnek olarak sayabiliriz.

Karşımıza çıkan tek protesto haberi ise başlık ve spotla birlikte dokuz satırdan oluşuyor: “Muğla KYK’da öğrencilerden protesto” ([Millî Gazete](#)) başlıklı bu haberde öğrencilerin yurt yönetimini protesto ettiği belirtilse de bunun nedeni ve eylemin sonucu paylaşılmamış.

BÖLÜM V: “MAKBUL” EYLEMLER

Bir eylem ne zaman makbul olur? Hangi temalar etrafında düzenlenen protestolar kabul edilebilir ve hatta arzu edilir? Bir eylemi kimler düzenlerse o eyleme izin verilir ve hatta o eylem cesaretlendirilir? Bu raporumuzda hükümet yanlısı basında makbul eylemlerin nasıl tanımlandığı ve çerçevesini ele alıyoruz.

İncelediğimiz haberlerde makbul görülen eylemler arasında, LGBTİ+’lara ya da dine hakaret olarak görülen etkinliklere karşı eylemler öne çıkıyordu. Bunların yanında eleştirilen grup muhalefet partisi olduğunda da öğrencilerin eylemleri görünür oluyordu. Bu eylemler ifade ve toplanma özgürlüğü/hakkı çerçevesinde haberleştiriliyordu. LGBTİ+ karşıtlığı, dinin saldırılara karşı savunulması ve milliyetçilik bu eylemlerin hakim tema ve tonunu oluşturdu.

Muhafif öğrenci eylemlerinin “terör”, “propaganda” başlıklarıyla yansıdığı bu yayınlarda “dine hakarete karşı yapılan eylemlerin”, LGBTİ+’ları hedef alan açıklamaların başlıkları bu olumsuz dilden uzaktı. “Makbul” kategorisinde gördükleri açık olan bu eylemler haberleştirilirken “ayaklanma”, “müdahale”, “evlerine gönderme” gibi ifadeler de olumlu vurgular şeklinde kullanıldı.

1. HANGİ EYLEMLER “MAKBUL” GÖRÜLDÜ?

Makbul eylemler kategorisi altında 29 haberi inceledik. Bunların 11'i basın açıklamaları ve yürüyüşlere dairdi.

1.1. ZAM KARŞITI, IRKÇILIK KARŞITI EYLEMLER NE ZAMAN GÖRÜNÜR OLDU?

Hedef gösterilmeden haberleştirilen eylemlerin ikisi öğrencilerin zamlara karşı düzenledikleri basın açıklamalarına dairdi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) önünde yapılan [ulaşım zammı eylemi](#) ve özel üniversite ücretlerine dair öğrencilerin [basın açıklaması](#) öğrencilerin taleplerini yansıtan bir şekilde haberleştirilmişti.

“Üniversite öğrencileri İBB önünde zammı protesto etti”,
[Yeni Şafak](#), 07.04.2022

Muhafif öğrencilerin eylemleri sıklıkla kriminalize edilerek haberleştirilirken protesto edilen kurum muhalefet partisine ait belediye olduğunda bu dil değişti. Öğrencilerin, gençlik örgütleri imzalı pankart ile İBB önünde yaptıkları basın açıklaması bu haberlere örnek oldu. “İstanbulluları isyan ettiren zam”lara dair öğrencilerin taleplerini doğrudan aktaran haberde muhalif öğrencilerin öznesi olduğu benzer haberlerde karşılaştığımız negatif ifadeler yer almadı.

Benzer bir dil, ırkçılık karşıtı vurgu taşıyan açıklamaların haberleştirilmesinde de karşımıza çıktı.

“İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Öğrencileri ırkçılığa tepki gösterdi: İnsanlığın cenazesi kaldırıldı”, [Yeni Şafak](#), 27.05.2022

Öğrenciler, doğu Türkistan için yürüdü

AGD, Doğu Türkistan'da yaşanan olaylar ile ilgili "İnsanlık İçin Onurunla Ayağa Kalk" sloganıyla Kocaeli Üniversitesi Umuttepe Kampüsü'nde basın açıklaması düzenlendi.

MILLİYET HABER MERKEZİ
Haber Merkezi
Tüm Haberleri

TAKİP ET 150 B TAKİP ET
TAKİP ET TAKİP ET

"Öğrenciler, doğu Türkistan için yürüdü", [Millî Gazete](#), 18.12.2022

Bu haberlerde öğrenciler, muhalif öğrencilere yönelik haberlerde rastladığımız "protestocular", "provokatörler" gibi ifadeler yerine "öğrenciler" olarak adlandırıldı. Öğrenci toplulukları da isimleriyle, negatif ifadeler kullanılmadan, "Anadolu Gençlik Derneği (AGD) Kocaeli Şubesi Üniversite Komisyonu" örneğindeki gibi haber metninde yer aldı. Haber metninde ilgi çekici nokta protestocuların basın açıklamalarının neredeyse tamamının alıntı yoluyla haberde aktarılması oldu. Haber, protestocuların "İslam ülkeleri güç birliği yapmalı" vurgusu ile bağlandı. Haberde aynı zamanda protestocuların pankartlarının ve bayraklarının tamamının görüldüğü fotoğraflar kullanıldı.

1.2. LGBTİ+'LARA KARŞI EYLEMLER NASIL HABERLEŞTİRİLDİ?

Söz konusu LGBTİ+'lara karşı eylemler olduğunda haber metinleri sıklıkla nefret söylemi içerdi.

2022 yılına dair haberler içinde İstanbul Üniversitesi'nde Eşitlik Topluluğu'nun düzenlemek istediği Onur Pikniği'nin hedef gösterilmesi, engellenmesi ve buna karşı yapılan nefret söylemi içeren açıklamalar sıklıkla karşımıza çıktı.

Raporun bu bölümünde bu eyleme karşı yapılan basın açıklamalarına dair haber örneklerini inceleyeceğiz.

"AGD'nin fendi LGBT'li sapkınları yendi", [Millî Gazete](#), 17.06.2022

“AGD'nin fendi LGBT'li sapkınları yendi” başlıklı [haber](#) “sapkınlık” ifadesini başlığa taşıyarak nefret söylemini ilk cümleden başlatıyor.

Gruplar arasındaki karşıtlığın altı çizilirken bir grubun meşruiyetini de sorgulayan ifadeler ekleniyor. Doğu Türkistan ile ilgili yürüyüş düzenleyen öğrenci topluluğunun ismi haber metninde açıkça, olumsuz sıfat olmaksızın belirtiliyordu. Aynı gazetenin incelediğimiz bu haberinde ise Onur Pikniği'ni düzenleyecek olan öğrenci topluluğu metinde “İstanbul Üniversitesi Eşitlik Topluluğu isimli sapkın oluşum” olarak yer alıyor. Karşılarına ise buna karşı “teyakkuza geçen üniversiteli gençler”, “İslami oluşumlar” konuluyor.

“Teyakkuza geçmek”, “izin vermemek”, “karşı durmak”, “müsaade etmemek” fiillerinin sıkça kullanıldığı haber metni, eylemi düzenleyenleri haklı, meşru ve güçlü özelliklerle vurguluyor. Buna karşın LGBTİ+'ları “sapkın” olarak tanımlarken programı iptal ettiklerinin altı çiziliyor ve metin “programı gerçekleştirmeye cesaret edemediği görüldü” cümlesiyle sonlanıyor.

LGBTİ+'lar “sapkınlık” ile ilişkilendirilirken AGD'nin “ahlak ve maneviyat temelli çalıştığı” ifade ediliyor.

“AGD'den LGBT'ye karşı onurlu duruş: Sapkınlığa izin yok!”,
[Millî Gazete](#), 16.06.2022

Aynı konu hakkındaki “AGD'den LGBT'ye karşı onurlu duruş: Sapkınlığa izin yok!” başlıklı bir başka [haberde](#) de “sapkınlar/onurlular”, “karşı durmak, izin vermemek” vurguları karşımıza çıkıyor. Haber fotoğrafları tamamı erkeklerden oluşan grubun üniversite kapısı önünde basın açıklamaları yaptıkları anlardan alınmış.

1.3. “DİNE HAKARET”E KARŞI EYLEMLER NASIL HABERLEŞTİRİLDİ?

Öğrencilerin öznesi olduğu, talepleri makbul görülen, eylemleri hedef gösterilmeden metne yansıyan haberlerin arasında “dine hakarete karşı eylemler” de karşımıza çıktı.

Efendimiz'e (sav) dinsizce hakaret etmişti! YTÜ'deki Müslüman öğrenciler [REDACTED] karşı ayaklandı

"Efendimiz'e (sav) dinsizce hakaret etmişti! YTÜ'deki Müslüman öğrenciler [REDACTED] karşı ayaklandı", [Yeni Akit](#), 16.12.2022

"Ayaklanma" kelimesi muhalif öğrenciler söz konusu olduğunda olumsuz bir tonla haberlerde yerini alırken, "makbul eylemler"e dair bu haberlerde "ayaklanmak" da "hak edilen bir sonuç" çerçevesinde haberlerde yerini aldı.

MÜSLÜMAN ÖĞRENCİLER TEPKİ GÖSTERDİ

Bu hakaretlere bazı Müslüman öğrenciler ise daha fazla dayanamadı. Okulda gelenek haline gelen ve İslami değerlerin ayak altına alındığı etkinliği basan öğrenciler, büyük tepki gösterdi.

"Müslüman öğrenciler tepki gösterdi", [Takvim](#), 13.05.2022

Bu haberlerde karşıtlık öğrencilerin inançları üzerinden kuruldu. "Müslüman öğrenciler", "Dini hassasiyeti olan öğrenciler" vurguları metinlere yansdı.

VI:

ADLÎ HABERLER

Raporumuzun “Adlî Haberler” adlı altıncı bölümünde erkek şiddeti, şüpheli kadın ölümleri, üniversitelilerin intiharları başta olmak üzere adlî vakaların medyaya nasıl yansıdığını inceledik.

Üniversiteli kadınların şüpheli ölümlerindeki muhafazakâr ton, erkek şiddeti haberlerindeki fotoğraf seçimi, cemaat yurdunda gördüğü baskıyı anlattığı videonun ardından hayatına son veren Enes Kara hakkındaki haberlerde “asıl suçlu”yu bulma çabası yakından incelediğimiz 38 haberde öne çıkanlardan oldu.

1. ERKEK ŞİDDETİ HABERLERİ

Üniversiteli genç kadınların şüpheli ölümleri ya da yaralanmaları ile sonuçlanan erkek şiddeti vakalarına dair sekiz haber inceledik.

Muhafazakâr tonun “erkek evinde balkondan düşerek can verdi” şeklindeki başlıktan itibaren kendini gösterdiği haberlere de rastladık. Erkek şiddetiyle karşılaşan kadınların fotoğraflarının haber metinlerine sıklıkla yerleştirildiğini de gördük.

Haberler ► Yaşam Haberleri ► Hemşirelik öğrencisi Melike, erkek evinde balkondan düşerek can verdi

Hemşirelik öğrencisi Melike, erkek evinde balkondan düşerek can verdi

“Hemşirelik öğrencisi Melike, erkek evinde balkondan düşerek can verdi”, [ahaber](#), 14.01.2022

Bu haberlerden birinde üniversite öğrencisi bir kadının -balkondan düşme sonucu hayatını kaybettiği- şüpheli ölümü “Erkek evinde balkondan düşerek” vurgusu ile başlığa taşındı. Erkek şiddeti ve cinayeti haberlerinde benzerlerine sıkça rastlanan bu kalıp maktülü suçlulaştırma ya da maktülün can kaybını “Ahlak” adı altında meşrulaştırma çabasının örneği oldu.

Haberde genç kadının objektife poz verdiği bir fotoğraf kullanılırken, erkek arkadaşı olduğu söylenen ve gözaltına alınıp adli kontrol ile serbest bırakıldığı belirtilen erkeğin ismi, fotoğrafı metinde yer almadı. Bu erkeğin akıbetine dair herhangi bir takip haberine de rastlamadık.

yaşındaki Sedefnur Çağlar, polis memuru olan erkek arkadaşı Ahmet Ata ile birlikte, polis memuru O.Ç.'nin evine misafiriğe gitti. Burada 2 polis memuru ve E.Ş. isimli kadınla alkol alan Sedefnur Çağlar, sabah saatlerinde 7'nci kattaki dairenin balkonundan düştü. Sedefnur, Derince Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yoğun

“Kocaeli’de 7. kattan düşen Sedefnur Çağlar davası başlıyor! Genç kız balkondan düştü mü yoksa atıldı mı?”, [ahaber](#), 21.09.2022

Şüpheli bir şekilde balkondan düşerek yaralanan bir başka üniversiteli kadına dair yapılan haberde konunun yakından takip edildiğini gördük. Bu haberlerde genç kadının erkek arkadaşı olduğu belirtilen şüpheli erkeğin ismi, fotoğrafı ve polis memuru olduğuna dair bilgiler metinlerde yer aldı. Bu erkeğin silahla askerde çekilen fotoğrafları da bazı haberlerde kullanıldı.

Bunun yanında haberlerin hemen hepsinde genç kadının fotoğrafları ana görsel olarak yer aldı. Şüpheli erkek ile fotoğraflarının yan yana konulduğu ya da birlikte görüldükleri fotoğrafların kullanıldığı haberlere de rastladık.

Haber metinlerinde ise “erkek arkadaşı ile misafiriğe gittiği” ve “alkol alındığı” vurgusu yer aldı.

“İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde kan donduran olay! Gözü dönen profesör kadın akademisyenin odasını basıp...”,
[ahaber](#), 29.11.2022

Konu erkek şiddeti olduğunda, şiddete uğrayanların kadın oldukları başlıktan belirtilirken haber metinlerinde faillerin erkek olduğuna dair hiçbir bilginin yer almadığını da gördük. Mesela, “İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde kan donduran olay! Gözü dönen profesör kadın akademisyenin odasını basıp...” başlığıyla yayımlanan haber bu alışkanlığı örneklemekte.

Ana görsel olarak yada haberin içinde kullanılan görselde; kadınların yüzü kapalı, şiddete uğrar, pasif pozisyonda temsil edildiği fotoğrafların kullanılması da ilk göze çarpanlardan.

Başlıkta şiddete uğrayan kişinin “kadın akademisyen” olduğu belirtilirken fail yalnızca “profesör” olarak tanımlanıyor. Haberde failin erkek olduğunu habere yansıyan tehdit cümlelerinden anlasak da erkekliğine dair bir vurgu yer almıyor. “Prof. Dr. B.A.” olarak kodlanan erkeğin gözaltına alındıktan sonra serbest bırakıldığı bilgisi haberde yer alıyor. Göze çarpan bir başka nokta ise haberin sansasyonel sunuluşu ve dili. Başlıkta yarım bırakılan cümle ile okuyucunun merakı cezbedilirken, “kan donduran olay” vurgusu ile dramatik ton yoğunlaştırılıyor. Sansasyonel çerçeve metinde somut olaydan çok merak uyandırma amacı taşıyan ifadelerle kendini gösteriyor. Başlıktaki cümle yapısıyla bunu da şiddeti pornografikleştirerek yapıyor. Kullanılan fotoğraflar bu algıyı tamamlıyor. Konu erkek şiddeti iken erkeğin erkekliğine yer verilmiyor. Aksine profesörlüğü vurgulanıyor.

Mersin’de üniversiteli kızın başına gelenler dehşete düşürdü! Yüzüne sıvı attılar: Gözümü açamıyorum

“Mersin’de üniversiteli kızın başına gelenler dehşete düşürdü! Yüzüne sıvı attılar: Gözümü açamıyorum.” [a haber](#), 20.11.2022

Faillerin erkekliğine değinilmezken genç kadınlara da kadın denilmekten imtina edildiğine rastladık. Söz konusu akademisyen iken “kadın akademisyen” tanımı kullanan haber sitesi söz konusu üniversite öğrencisi olduğunda “üniversiteli kız” tanımı kullandı.

Bu haberde de şiddete uğrayanın kadın olduğu başlıkta belirtilirken, failer erkeklikleri vurgulanmadan “motosikletli 2 şahıs” olarak tanımlandı.

2. ÖĞRENCİ İNTİHARLARI

Üniversite öğrencisi Enes Kara hakkındaki haberlere de bu bölümde yakından baktık. Enes Kara hayatına son vermeden önce cemaat yurdunda gördüğü baskıyı anlattığı bir video çekmişti. Kara'nın intiharı cemaat yurtlarındaki koşulları ve üniversitelilerin barınma sorunlarını da gündeme getirmişti. Kara hakkındaki 14 haberin dördü AKP ve hükümet yetkililerinin açıklamalarından oluştu.

Türkiye'yi yasa boğdu: Tıp öğrencisi Enes Kara çektiği videodan sonra hayatına son verdi

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi ikinci sınıf öğrencisi Enes Kara, Elazığ'da bir binanın 7. katından atlayarak yaşamına son verdi. Kara, olaydan önce çektiği videoda ise ailesinin zoruyla kaldığı yurttaki baskılara maruz kaldığını ve psikolojik olarak yorulduğunu ifade etti.

16:19 · 11/01/2022 Salı — Diğer

“Türkiye'yi yasa boğdu: Tıp öğrencisi Enes Kara çektiği videodan sonra hayatına son verdi.”, [Yeni Şafak](#), 11.01.2022

Enes Kara hakkındaki ilk haberlerde Kara'nın sözleri yer aldı. İncelediğimiz ilk haberin spotunda “...Kara, olaydan önce çektiği videoda ise ailesinin zoruyla kaldığı yurttaki baskılara maruz kaldığını ve psikolojik olarak yorulduğunu ifade etti” cümlesi ile karşılaştık.

Haberde Kara'nın yurttaki yaşadığı baskılara yer verilse de cemaat adı anılmadı, babasının söz konusu cemaatin içinde uzun yıllardır olduğuna dair sözleri de aktarıldı.

İlerleyen günlerde ise “asıl suçlu” vurgulu haberler ortaya çıktı. Bu haberlerde “sol”, “ateistler” ve “muhalefet” suçlandı.

Enes Kara'nın intiharıyla ilgili çarpıcı tespit: Sebebi, solun propagandasını yaptığı ateizmdir!

“Enes Kara'nın intiharıyla ilgili çarpıcı tespit: Sebebi, solun propagandasını yaptığı ateizmdir!”, [Yeni Akit](#), 12.01.2022

İntiharın nedenini “solun propagandasını yaptığı ateizm” olarak açıklayan sosyal medya kullanıcısının demeçleriyle yapılan haber karşılaştığımız ilk örnek oldu. Önceki bölümlerde incelediğimiz “Dini hedef alma” vurgusu bu metinlerde de yinelendi.

Enes Kara'nın intiharının perde arkası aylar sonra aralandı! İşte ateist arkadaşı ile tüyler ürperten WhatsApp yazışmaları...

“Enes Kara'nın intiharının perde arkası aylar sonra aralandı! İşte ateist arkadaşı ile tüyler ürperten WhatsApp yazışmaları...”, [Yeni Akit](#), 21.05.2022

Olayla ilgili olan cemaatin adını anmayan haberler, asıl baskının “ateistlerden” geldiğine yönelik metinlerle bir kurgu oluşturdu. Yukarıdaki haber metninde “...intiharın arkasında yatan gerçeğin ‘cemaat baskısı’ değil, ateist bir arkadaşın teşviki olduğu ortaya çıktı” ifadeleri bu vurguyu yineledi.

İncelenen şiddet, şüpheli ölüm ve intihar haberlerinde öne çıkan söylemsel stratejiler şunlar oldu:

- Olayların münferit, sıklıkla şiddete maruz kalanların bireysel hatalarından kaynaklandığına dair bir kavrayış;
- Bununla ilintili olarak erkek şiddeti, cemaat baskısı ve benzeri sistemik ve yapısal ilişkileri bilinçli bir şekilde göz ardı etme;
- Şiddete uğrayanı suçlulaştırma muhafazakâr bir tavır;
- Suçu ve suçluyu meşrulaştırma, temize çıkarma ve bunu yaparken de yeni suçlular icat etme.

VII. HABERLERDE HEDEF GÖSTERME “GÖRSEL KULLANIMI”

Haberlerdeki Üniversite adlı raporumuzun yedinci bölümünde, 2022 yılına ait incelediğimiz haberlerde kullanılmış görseller arasından seçtiğimiz örneklere yakından bakacağız.

Görsel seçimleri ve kullanım şekilleri, metindeki kurguyu tamamlayıcı rol oynuyor. Haber metinlerinde öğrenciler arasında yaratılan karşıtlık görsellerin ikiye bölünmesiyle devam ediyor. Öğrencilerin kriminalizasyonu görsellerde yapılan kırmızı renkli vurgular ve kelimelerle güçlendiriliyor.

1. “ONLAR VE BUNLAR”

“Evet, onlar da öğrenci, bunlar da öğrenci! Boğaziçi'ndeki Mescitte alçaklık, Mardin'de ise camii temizliği!”, [Yeni Akit](#), 21.04.2022

64

İlk görselimiz, fotoğrafların yerleştirilmesi ve kullanılan ifadelerle öğrencileri kutuplaştırma manevrasına bir örnek. Görüldüğü üzere iki fotoğraf yan yana yerleştirilmiş. Sol tarafta, Boğaziçi Üniversitesi'ndeki eylemlerden birinde bir öğrencinin otomobil üzerine çıktığı andan bir fotoğraf yer alıyor. Sağda ise Mardin'deki bir camide yerleri süpüren öğrencilerin görüldüğü bir fotoğraf var. İki fotoğraf arasına kırmızı fon üzerine "Boğaziçi'ndeki Mescitte alçaklık Mardin'deki camiide temizlik" cümlesi yerleştirilmiş. Görselin altında büyük harfle "Onlar da öğrenci bunlar da öğrenci" cümlesi yer alıyor.

Önceki bölümlerimizde incelediğimiz "makbul eylemler" ve "makbul öğrenciler" vurgusu bu görselle de kendini gösteriyor. Görsel seçimi muhalif öğrencileri hedef göstermede kullanılan "din düşmanları" tanımını da saklı tutuyor.

Haberin spotunda ise görseldeki tanımın altı şöyle çiziliyor: “Boğaziçi Üniversitesi’ndeki ‘sözde’ öğrenciler her türlü rezalete imza atarken, Mardin’de üniversite öğrencileri elbirliğiyle Ulu Cami’yi temizledi. Bir yanda polise taş atan, okulu terör eylemlerinin merkezi haline getiren ‘alçaklar’, diğer yanda ise camiyi temizleyen vatansever öğrenciler...”

“Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde ‘Kutsal İnek Bayramı’ adı altında İslam’a hakaret edildi! Müslüman öğrenciler tepki gösterdi”, Takvim, 13.05.2022

“Onlar ve bunlar” ayrımının devam ettiği bir başka görsel Ankara Üniversitesi’ndeki İnek Bayramı’na dair bir haberden. Etkinlikten bir fotoğrafın kırmızı fon üzerine yine kırmızı bantlarla yerleştirildiği görselde büyük puntolu cümleler yer alıyor.

“İslam’a hakaret ettiler” cümlesinin altında “Bunlar mı kaymakam-vali olacak? Ankara’daki köklü üniversitede skandal görüntüler” ifadeleri görülüyor.

“Boğaziçi Üniversitesi provokasyonlarında elebaşı olan ...'ten yeni skandal! Dini değerlerle böyle dalga geçti!”, [Takvim](#), 23.05.2022

“Dine hakaret ettiler”, “provokatör” gibi hedef gösterici tanımlamalar görsellere yerleştirilen cümleler de devam etti. Bu tip görsellerde öğrencilerin fotoğraflarının yanına büyük puntolarla yazılan kelimeler metni okumadan önce bir kurgu oluşturmayı sağladı.

“Öğrenci değil şaklaban” ifadesinin görselin büyük bölümünü kapladığı örnekte Boğaziçi Üniversitesi'ndeki eylemlerden bir öğrencinin fotoğrafı da yer alıyor. Üst başlıkta “Dini değerlerle bakın nasıl dalga geçti! Boğaziçi provokatörü...” kelimeleri sıralanmış. Örneklerde sıkça rastladığımız büyük punto, ünlem ve üç nokta kullanımı ile çarpıcı bir ifade yakalanmaya çalışılmış.

2. “ONUN YERİNE BU”

“Üniversite indirmede biz indirdik”, [Yeni Şafak](#), 13.11.2022

Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde “Kimyasal silah insanlık suçudur! Katil devlet hesap verecek!” yazılı afişin kaldırılıp Türk bayrağı asılmasına dair haberler muhalif öğrencilerin “terörist” olarak hedef gösterildiği metinlere örnekti.

Bu haberlerde de sıklıkla ikiye ayrılan görseller kullanıldı. Görselin bir yanında afiş, diğer yanında bayrağın asılı olduğu fotoğraflar yer aldı.

“ODTÜ’de rezil pankart! Mehmetçiğe iftira attilar...”, [Takvim](#), 11.11.2022

Benzer bir başka haberde ise kanı andıran kırmızı fon üzerinde aynı fotoğraflar yer aldı. Dramatik etkiyi artıran kırmızı rengin üzerine büyük puntolarla “ODTÜ’de terör afişi!” cümlesi sıralandı. “Yerine bayrağımız asıldı ama yetmez. Bu rezilliğin hesabı sorulsun” cümlesi de görsel üzerine yerleştirildi.

“LGBT etkinliğine İstanbul Üniversitesinde geçit yok! ‘Ülkemizde sapıklık istemiyoruz’”, [ahaber](#), 17.06.2022

İstanbul Üniversitesi’ndeki Onur Pikniği’ne yönelik engelleme ve yapılan LGBTİ+ karşıtı eylemlerde de fotoğraf üzerine büyük puntolu metinlerle vurgu yaratıldı. Sivil polislerle görüşme anını andıran sarıklı insanların görüldüğü fotoğrafın kullanıldığı görselde “Ülkemizde sapıklık istemiyoruz” cümlesi öne çıktı. Alt bantta ise “LGBT etkinliğine İstanbul’da geçit yok!” ifadesi kullanıldı.

“Yurtlarda yatak kapasitesi ne olacak? Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu açıkladı... Başvurular başladı”, [Takvim](#), 24.08.2022

Son olarak, barınma başlıklı bölümde incelediğimiz “müjde” içerikli haberlerden bir örneği inceledik. Bu görselde düzenli bir yurt odasından fotoğraf yer alıyor. Kırmızı fon üzerinde “Cumhuriyet rekoru 800 bini aştık” cümlesi fotoğrafta ilk dikkat çeken nokta.

“Müjde” “rekor” gibi vurguların yer aldığı haberlerde bu örnekteki gibi düzenli yurt odası, çalışan öğrencilerin yer aldığı görseller kullanıldı.

Özetle, haberlerde kullanılan görsellerde ve görsel üzeri ifadelerde ötekileştirici, kutuplaştırıcı ve dramatik bir yaklaşımın ağır bastığını görmek mümkündür. Hükümet yanlısı gazeteler “biz” ve “onlar”, sapıklar ve dindarlar, iyiler ve kötüler gibi ikilikleri görseller üzerinden de ısrarla kurmaktadır.

SONUÇ

Haberlerdeki Üniversite II raporları için A Haber, Akşam, Yeni Şafak, Takvim, Türkiye, Sabah, Yeni Akit, Milli Gazete’de 2022 yılında üniversite öğrencilerini konu edinen 300 haberi inceledik.

Haberlerde beliren söylem örüntülerini ve yinelenen konuları yedi ayrı başlıkta daha ayrıntılı şekilde ele aldık.

İlk göze çarpan nota eylemci öğrencilerin sistematik bir şekilde hedef gösterilmeleri ve suçlaştırılmaları oldu. Muhalif öğrenciler eylemleri ya da açıklamaları nedeniyle “din düşmanları” ya da “teröristler” olarak hedef gösterilirken LGBTİ+ öğrenciler doğrudan varoluşları üzerinden nefret söylemi ile saldırıya uğradı.

Öğrencilerin ana gündemlerinden barınma hakkı “müjde” vurgulu haberlerin yanında geçim derdine değinerek öğrencilerin sözlerini doğrudan aktaran tek örnekleri gördüğümüz metinler oldu.

Muhalif öğrencilerin eylemleri protesto ettikleri kurumlar muhalefet partileriyle bağlantısına göre görünür olurken, LGBTİ+’lara karşı açıklamalar ve “dine hakaret” görülen durumlara karşı yapılan eylemler “makbul” kategorisinde yer aldı.

Üniversiteli kadınlara yönelik erkek şiddeti haberlerinde muhafazakar ton, üniversiteli intiharlarına dair metinlerde de mağduru suçlama çabası öne çıktı.

Metinlerdeki “onlar ve bunlar” ayrımı görsellerde de kendini gösterdi.

1. HABERLERDE HEDEF GÖSTERME “DİN DÜŞMANLARI”

- Bu başlıkta 22 haber inceledik. Öğrencilerin farklı eylem ve ifadeleri sürekli olarak dine saldırı ve İslamiyet düşmanlığı çerçevesinde ele alındı ve sunuldu. Şarkı sözler, performans ya da dersteki ifadeler din düşmanlığına gerekçe gösterildi.
- Haberlerin sekizinde öğrenciler, 11’inde akademisyenler, üçünde her iki grup hedef gösterildi.
- Hukuki süreçler haberlerde hedef gösterilen kişilerin “suçluluğunu” destekleme amacıyla kullanıldı. Bu vurgu, hukuki süreçler takipsizlik ve beraat ile sonuçlandığında dahi değişmedi.

2. HABERLERDE HEDEF GÖSTERME “TERÖRİSTLER”

- Bu başlıkta incelediğimiz 18 haberin 16’sında öğrenciler, ikisinde akademisyenler “terör” vurgulu tanımlamalarla hedef gösterildi.
- Öğrenciler genellikle öğrencilikleri üzerinden tanımlanmadı. “PKK seviciler/sempatizanları”, “PKK yanlıları”, “Terör sempatizanı” en çok karşımıza çıkan tanımlamalar oldu.
- Akademisyenlere yönelik haberlerde akademisyen oldukları belirtilse de bu tanım “Eylemci”, “Boğaziçi provokatörü akademisyenler”, “Eylemlerin faili akademisyenler” ifadeleriyle yer aldı.

3. LGBTİ+ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK HEDEF GÖSTERME VE NEFRET SÖYLEMİ

- LGBTİ+ öğrencilere yönelik hedef gösterme içeren haberlerin neredeyse tamamı nefret söylemi de içerdi. İncelediğimiz 11 haberde bu hedef gösterme ve nefret söylemi “sapkınlık” ve “provokatör” tanımları ile yapıldı. Haberlerin bir çoğu LGBTİ+ öğrencileri bu şekilde tanımlayan grupların açıklamaları ile ilgiliydi.
- LGBTİ+’lara yönelik haberlerin hepsinde ana tema “sapkınlık” oldu. 11 haberin 5’inde “sapkın” ifadesi başlıkta yer aldı.
- İncelediğimiz haberlerin tamamında LGBTİ+’lara karşı açıklamalara yer verildi. LGBTİ+ öğrencilerin sözlerine doğrudan hiçbir haberde yer verilmedi.

4. BARINMA HAKKI

- Bu başlıkta incelediğimiz 44 haberin 27’sinde “müjde” vurgusu öne çıktı. Barınma zorluğu ve geçim derdine yer veren 13 haber ile de karşılaştık. Dört haber ise barınma hakkı üzerinden öğrenci, gazeteci ve siyasetçilerin hedef gösterildiği metinler içeriyordu.
- Bu bölümde incelediğimiz haberlerde öğrencilerin sesine ya da koşullarına vurgu yapan metinlerle karşılaştık. Öğrencilerin konuyla ilgili eylemlerine ya da haklarında açılan davalara yer veren metinler bunlar arasında değildi.
- “Müjde” vurgulu haberler açılan yurtlara dair açıklamalar, burs duyuruları, özel yurt ve okullara ücret düzenlemelerini içerdi.
- Geçim derdi başlığındaki 13 haberin 5’inde öğrencilerin de sözlerine yer verildi. Bu haliyle, öğrencilerin sesinin en sık duyulduğu haberler bu bölümde oldu.

5. “MAKBUL” EYLEMLER

- Makbul eylemler kategorisi altında 29 haberi inceledik. Bunların 11’i basın açıklamaları ve yürüyüşlere dairdi.
- Muhalif öğrencilerin eylemleri sıklıkla kriminalize edilerek haberleştirilirken protesto edilen kurum muhalefet partisine ait belediye olduğunda bu dil değişti.
- LGBTİ+’lara karşı eylemler “makbul” görülen eylemler arasında yer aldı.
- “Dine hakaret” olarak adlandırılan durumlara karşı yapılan eylemler de bu kategorideydi. “Öğrenciler” ve “Müslüman öğrenciler” ayrımları karşımızı çaktı.

6. ADLİ HABERLER

- Bu başlıkta incelediğimiz 38 haberde üniversiteli kadınların şüpheli ölümlerindeki muhafazakar ton, erkek şiddeti haberlerindeki fotoğraf seçimi, cemaat yurdunda gördüğü baskıyı anlattığı videonun ardından hayatına son veren Enes Kara hakkındaki haberlerde “asıl suçlu” bulma çabası öne çıktı.
- Üniversiteli genç kadınların şüpheli ölümlerine ya da yaralanmalarına yol açan erkek şiddetine dair incelediğimiz sekiz haberde muhafazakar ton doğrudan başlıklara da taşındı.
- Konu erkek şiddeti olduğunda, şiddete uğrayanların kadın oldukları başlıktan belirtilirken haber metinlerinde failerin erkek olduğuna dair hiçbir bilginin yer almadığını da gördük.
- Enes Kara hakkındaki hakkındaki 14 haberin dördü AKP ve hükümet yetkililerinin açıklamalarından oluştu.
- Enes Kara hakkındaki ilk haberlerde Kara’nın sözleri yer aldı.İlerleyen günlerde ise “asıl suçlu” vurgulu haberler ortaya çıktı. Cemaat adını anmayan haberler, asıl baskının “ateistlerden” geldiğine yönelik metinlerle bir kurgu oluşturdu.
- Bu başlıkta sıklıkla olayların münferitliği vurgulanırken sistematik ilişkiler göz ardı edildi. Suçlular yeni suçluların icat edilmesiyle meşrulaştırılırken mağdurlar suçlulaştırıldı.

7. GÖRSEL KULLANIMI

- Metinlerde yer alan “onlar ve bunlar” ayrımı görsel kullanımlarında da kendini gösterdi.
- Metinlerdeki “makbul”a yönelik vurgular da görsellerde kendini tekrarladı.

Raporun sonuç kısmında ilk vurgulayacağımız nokta haberlerin yaydığı nefret ve düşmanlık dilinin bilinçli tercihlerin sonucu olduğu. İncelediğimiz haberlerde amaç konuyu haberleştirmekten ziyade mevcut politik mücadeleler ve kaygılar ekseninde kutuplaştırma ve hedef göstermektir. Öğrenci eylemlerinin, protesto edilen konu ya da kişilerin kim olduğuna göre haberlere yansması buna en açık örneklerden. Hedef gösterme konusu ise medya ve hükümet temsilcilerinin birbirlerine destek vererek ilerledikleri bir alan. Bu vurgu ne yazık ki sadece haber metinlerinde kalmıyor. Özellikle LGBTİ+ öğrencilere yönelik nefret söylemi hayatın her alanına yansıyor. Hedef gösteren haberler nedeniyle yargılanan öğrenciler kendilerini mahkeme salonlarında buluyor. Barınma sorunu, geçim derdi gibi odadaki fil misali görmezden gelinemeyecek durumlarda da öğrencilerin bir araya gelerek dile getirdikleri talepleri yansıtmaktan imtina ediliyor. Erkek şiddetine yönelik hükümet yanlısı medyada yaygın olan muhafazakar ahlakçı anlatı şiddetin yeri kampüsler olduğunda da değişmiyor. Hayatını kaybeden üniversite öğrencilerinin geride bıraktıkları sözleri dahi sistematik sorunların gözardı edilmesini engellemiyor.

Bu rapor öğrencilerin sözünü göz ardı edenlerin ahvaline dair bir çerçeve çizmeye çalıştı. Öğrenciler ise seslerini sözlerini kampüslerden sokaklara hayatın her alanında dile getirmeye devam ediyor.